Străinătatea
și moartea M. S. Reginei Maria

xx

(Urmare din pag. 3-a)

tribuit într'o largă măsură la înfăptuirea României de astăzi.

Sub titlul „Femeia care a creiat România mare" cotidianul german „Prager Tageblatt" publică un lung articol în care citează între altele și părerile despre Regina Maria ale contelui Tzernin, fost ministru de externe al Austriei, și al cunoscutei scriitoare Karin Michaelis. Părerea contelui Tzernin este rezumată în următorul pasaj: „cea mai însemnată epocă a vieții Sale a fost pentru Maria, Regina României, epoca războiului mondial. In timpul războiului mondial Regina Maria a întrebuințat remarcabila Ei putere de sugestie pentru biruința Antantei, căci Ea avea încredere în Antantă în ce privește ținta supremă a neamului românesc: făurirea României mari. N'a cunoscut niciodată lașitatea și ar fi preferat să moară mai de grabă decât să treacă la inamici. Și tot atât de viteză cât era ca Regina a știut să fie și ca femeie".

Calitățile Reginei Maria
scoase in relief de presa engleză

Londra, 19 (Rador). — *Ziarele de azi dimineață consacră lungi articole elogioase în memoria Reginei Maria a României, subliniind în deosebi geniul politic și literar al Reginei, ca și aspectul romantic și tragic al vieții Sale.*

„Daily Telegraph" scrie între altele în articolul său de fond: „Nu vom putea uita niciodată, așa după cum nici Ea nu a uitat, că Regina Maria a României a fost principesă engleză, că dragostea sa pentru țara sa natală era nemăsurată. Din aceste motive, ca și pentru rangul Său regal și pentru rarele sale calități de femee, moartea sa va fi adânc deplânsă, așa după cum amintirea Ei va fi veșnică printre noi.

Pe de altă parte, telegrame din Washington și Ottawa dovedesc adânc durerea resimțită în Statele-Unite și în Canada, la anunțarea dispariției Augustei defuncte.

„Regina Maria a României înmănunchia în cel mai înalt grad avantagiile nașterii Sale nobile și ale facultăților Sale naturale", — scrie în articolul său de fond „Manchester Guardian".

„Puține femei ar fi putut să reușească așa cum a reușit Regina Maria în opera atât de grea pe care a întreprins-o".

Impresia profundă
produsă în Italia

Roma 19 (Rador). — *Știrea încetării din viață a M. S. Regina Maria a produs la Roma și în toată Italia o profundă emoție.*

Intreaga presă s'a făcut ecoul sentimentului general de adâncă și sinceră părere de rău. Ziarele, în frunte cu „Messagero", „Giornale d'Italia" și „Tribuna", publică lungi și vibrante articole sub titluri mari de pagină, preamărind ultima dorință a Suveranei, de a muri în mijlocul poporului Său.

„Giornale d'Italia", după ce deplânge dispariția „celei mai frumoase și mai blânde dintre Regine", încheie într'o notă apărută astfel:

„Doliul care a isbit poporul român este împărtășit adânc de poporul italian. România este unită de Italia prin anticele și nesdruncinatele legăminte ale civilizației Romei, ai cărei înfăptuitori și apărători sunt cele două state în Balcani și la Marea Neagră.

„Regina Maria a fost iubită de poporul Său pentrucă a fost conștientă de măndria de a domni peste națiunea română, acea măndrie națională care este cea mai sigură chezășie a unui viitor nou și glorios, care dă românilor conștiința misiunii lor de apărători ai civilizației occidentale la granițele de răsărit ale Europei. Pentru această comuniune de istorie și de idealuri, doliul României este adânc împărtășit în Italia".

„Tribuna" publică cu caractere deosebite următorul mesagiu:

„Poporul italian se asociază copleșit de emoție, la doliul națiunii române.

„In clipa în care dispare Aceia, ale cărei virtuți strălucite și ale cărei falnice daruri de inimă și spirit au simbolizat în chip atât de desăvârșit ființa însăși a Patriei, națiunea italiană ține să exprime poporului amic expresia solidarității sale și profunda sa simpatie".

Printre membrii coloniei române și numeroșii studenți aflați la Roma, ca și printre sutele de intelectuali veniți în Cetatea Eternă la cursurile Universității de vară, știrea încetării din viață a Reginei Maria a produs o adâncă și zguduitoare durere.

Presa iugoslavă
despre meritele Marei dispărute

Belgrad, 19 (Rador). — *Oficiosul „Samouprava", sub titlul: „Doliu național în România vecină, amică și aliată", publică un articol de fond, cuprinzând întreaga pagină întâia a ziarului, în care spune între altele:*

„Cu moartea Reginei Maria a României dispare una din ultimele figuri istorice ale epocii marelui război. Ea era cunoscută nu numai în Europa, dar și în America, căci viața sa era plină de binefacerile aduse țării Sale și poporului Său, ajutând pe soțul Ei, fericitul Rege Ferdinand, întru îndeplinirea misiunei sale regale".

Se poate închipui ce ecou va stârni moartea Sa în lume, care a luat cunoștință de operele Ei, publicate în peste 20 de limbi diferite.

Acest doliu a provocat deasemeni în Jugoslavia o profundă consternare și o sinceră compasiune.

Intr'un profund respect, poporul nostru se înclină în fața rămășițelor pământești ale Augustei Suverane, în fața M. S. Regelui Carol II al României, în fața durerii Familiei Regale a României și a Familiei Regale a Jugoslaviei, în fața întregului popor român în doliu, care a fost cu totul devotat marei lui Suverane".

„Pravda" subliniază neobosita activitate desfășurată de Augusta defunctă în timpul marelui război, ca și conferințele internaționale de pace dela Londra și Paris, unde a apărat cauza română.

DOLIUL IUGOSLAV

Belgrad, 19 (Rador). — **Cu prilejul morții Reginei Maria a României, Curtea Regală a Iugoslaviei a luat doliu pe 6 săptămâni, dela 18 Iulie până la 28 August, dintre care 3 săptămâni vor fi de doliu mare.**

Ziarele de seară publică numeroase informații dela București, descriind în termeni extrem de mișcători durerea care a isbit în poporul român, ca și pregătirile ce se fac în vederea înhumării rămășițelor pământești ale Augustei defunete, la Curtea de Arges.

Ziarele subliniază că poporul iugoslav participă sincer la doliul poporului frate-român și aceasta cu atât mai mult, cu cât Regina Maria a României a fost mama Reginei mult iubite Maria a Iugoslaviei.

Ziarele germane
despre marea defunctă

Berlin, 19 (Rador). — *Presa germană acordă o largă publicitate evenimentelor dureroase cari au lovit România prin moartea Reginei Maria.*

Ziarele însoțesc trista știre cu numeroase și lungi comentarii închinate personalității mărei dispărute, scoțând în evidență strălucitele Ei calități de Regină, Mamă și mare animatoare a tuturor evenimentelor ce se leagă de înălțarea României.

„Berliner Tageblatt" scrie între altele: „Cu moartea Reginei Mame a României dispare din viața Europei una din figurile cele mai încântătoare și mai interesante. Ființa Sa, stăpânită de un dinamism și de o energie rare, au împins pe Regina Maria, din ziua suirii Sale pe tron și până la moarte, spre noua sa patrie, căreia i-a dăruit toate forțele Sale.

Epoca de glorie a Reginei Maria, în care a dovedit un patriotism de dimensiuni clasice, coincide cu epoca în care România mică a devenit România Mare".

„Frankfurter Zeitung" subliniază că prin moartea Reginei Maria dispare o figură de proporții și caracter cu adevărat istorice.

„Voelkischer Beobachter" relevă că Regina Maria a dovedit o iubire nestrămutată pentru țara și poporul Ei, iar după ce s'a urcat, alături de soțul Ei, pe tron, a influențat cu succes viața politică a țării Sale, determinând intrarea în război a României alături de aliați.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" afirmă că prin dispariția Reginei Maria, România pierde o mamă cu o rară putere de acțiune, o mamă ce și-a câștigat merite nepieritoare dela țara Sa.

„Koelnischer Zeitung" subliniază că Regina Mamă a fost într'adevăr o personalitate de mare energie și cu rol hotrâtor în politica țării Sale, în deosebi în timpul războiului mondial.

Aprecierile elogioase ale ziarelor polone

Varșovia, 19 Rador). — *Intreaga presă polonă subliniază că Suverana României a fost una dintre personalitățile cele mai marcante ale familiilor domnitoare din Europa.*

In numeroase articole sunt scoase în evidență meritele Ei în desvoltarea intelectuală și culturală a României și serviciile imense pe cari le-a adus patriei sale de adopțiune.

Presa reamintește totdeodată sentimentele de amiciție pe care Suverana defunctă le avea față de Polonia și care au fost evidențiate în special cu prilejul vizitei sale, alături cu Regele Ferdinand, în 1923 la Varșovia.

„Intreaga națiune polonă, scrie „Gazeta Polska" se asociază la doliul națiunei amice, atât de greu încercată prin moartea înțeleptei, curajoasei și nobilei Suverane."

Pe edificiile publice din Varșovia au fost arborate drapele îndoliate.

Elogiile presei ungare

Budapesta, 19 (Rador). — *Presa ungară continuă să publice lungi dări de seamă asupra încetării din viață a Reginei Maria a României.*

Telegramele din București, anunțând amănuntele funeraliilor, sunt publicate la loc de frunte, la fel ca și extrasele din presa străină, asupra impresiei profunde lăsate în toate cercurile din apus de această dureroasă dispariție.

Articolele speciale, relevând rolul jucat de fosta Suverană a României în ajunul, în timpul și după marele război mondial, ca și partea ce a avut în organizarea și sprijinirea operelor de artă și binefacere din România, sunt publicate în aproape unanimitatea ziarelor de azi.

Semioficiosul „Budapesti Hirlap" subliniază rolul de frunte pe care regina Maria l-a jucat în clipa hotăritoare a intrării României în război, când a determinat în mare măsură adeziunea României la cauza aliaților.

Ziarul accentuiază că în timpul războiului Suverana a sufert, fără șovăire, aceleași lipsuri și dureri ca și supușii Ei.

Suveranii Angliei au sosit la Paris
O adevărată zi dé delir în capitala Franței

— DELA COREPONDENTUL NOSTRU SPECIAL —

Paris, 19. — Azi dimineață, în momentul când yachtul regal apărea în fața portului Boulogne, ceața deasă care învăluia portul și marea, s'a împrăștiat ca prin minune și yachtul regal a apărut într'o apoteoză de lumină. Câteva ceasuri mai târziu, acelaș fenomen se producea la Paris, unde în momentul sosirii trenului regal, norii cari acopereau cerul dispăruseră ca prin minune. Intreaga decorare a Parisului ca și armele trupelor înșiruite dealungul străzilor străluceau acum sub razele soarelui. Aveai impresiunea că soarele călătorea cu Regele.

REGINA ELISABETH

REGELE GEORGE VI

O mulțime imensă se înghesuia să vadă pe Suveranii britanici. Tot Parisul și am putea spune toată Londra era pe străzi. Cât de nerăbdători sunt acești parizieni! Incă de eri, un mare ziar de seară a scos o ediție specială dedicată acestui eveniment. In mai puțin de două ore, întregul tiraj de peste două milioane de exemplare a fost vândut. Astăzi după amiază, populația era parcă cuprinsă de un adevărat delir. Toată lumea voia să vadă pe Rege și pe Regină, toată lumea trebuia să-i vadă.

Iată o trăsură care înaintează. In trăsură, un singur om în mare uniformă, purtând un bicorn. Trăiască Regele! exclamă deodată imensa mulțime. Era însă o eroare: era prefectul de poliție care deschidea cortegiul. Toată lumea a început să râdă de această întâmplare datorită entuziasmului nerăbdător. Dar, iată că se apropie trăsura Suveranilor, înconjurată de o escortă puternică. Regele este palid de emoțiune și zâmbește mulțimii. Regina cucerește imediat cu surâsul ei fermecător toate inimile. Cortegiul înaintează cu greu până la ministerul de externe, unde Suveranii britanici sunt găzduiți. Pe tot parcursul aclamațiunile n'au încetat: bucuria deborda.

Bulevardele sunt înțesate de lume, circulația automobilelor se face cu foarte mare greutate. In Piața Operei, o mulțime imensă și plină de entuziasm stă înghesuită, făcând imposibilă circulația. Până noaptea târziu entuziasmul mulțimii n'a încetat și strigătele de „Trăiască Regele"! răsunau fără întrerupere. Au fost într'adevăr o zi și o seară de delir.

Plecarea din Londra

Londra, 19 (Rador). — **Suveranii Angliei au plecat azi la ora 9.10 spre Franța.**

O mulțime enormă a aclamat pe Regele George și Regina Elizabeth, în momentul când trenul a pornit din gara Victoria.

Suveranii fuseseră salutați de zeci de mii de persoane pe străzile dintre palatul Buckingham și gara Victoria. Regele era îmbrăcat în uniforma de amiral al flotei britanice, iar Regina în rochie neagră.

Inainte de a se urca în trenul special, împreună cu suita lor, în frunte cu lordul Halifax, Regele și Regina s'au întreținut câtva timp, pe peronul gării, cu sir Samuel Hoare, cu membrii ambasadei franceze și cu mai multe alte personalități.

Ziarele engleze subliniază că aceasta este prima vizită oficială în Franța a Suveranilor Angliei, dela 1914 și până azi.

Toată presa britanică relevă marea importanță istorică a actualei vizite în Franța a perechei regale engleze.

Imbarcarea la Douvres

Londra, 19 (Rador). — **Suveranii Marei Britanii s'au îmbarcat la Douvres, pe bordul yachtului „Enchantress" al amiralității engleze.**

La ora 10,55 yachtul a plecat spre Franța, în ovațiile mulțimei.

Portul Douvres era frumos împodobit cu steguleț franceze și engleze.

Yachtul este însoțit până la Boulogne de flotila de distrugătoare aflată sub comanda vice-amiralului sir Dubley North, și de alte vase din marina britanică.

Plecarea Suveranilor s'a făcut într'un cadru de mare simplicitate, care a dat totuși o și mai impresionabilă însemnătate acestei deplasări a Perechei Regale engleze.

LA BOULOGNE SUR MER

Boulogne 19 (Rador). — **La ora 12.40 yachtul regal britanic „Enchantress' a sosit în port.**

Toate vasele de război franceze din port au salutat pe Suveranii britanici cari păsesc pentru prima dată pe teritoriul Franței. Cheiul portului este o mare de capete. Autoritățile locale, membrii guvernului, în frunte cu d. Bonnet, ministrul afacerilor străine, numeroși ofițeri și zeci de mii de oameni în haine de sărbătoare primesc cu nesfârșite ovații pe oaspeții britanici.

Un tren special staționează în apropiere de locul unde a acostat yachtul.

Regele George trece în vistă o companie de onoare în timp ce o muzică militară execută imnurile naționale francez și britanic. După ce perechea Regală a luat o mică gustare într'un vagon al trenului, trenul special a plecat la ora 13.03 spre Paris.

Sosirea la Paris

Paris, 19 (Rador). — **Cu puțin înainte de sosirea trenului special al Suveranilor britanici, pe peronul gării Bois de Boulogne și-au făcut apariția membrii guvernului, în frunte cu d. Daladier, precum și capii înaltelor autorități civile și militare. După câteva minute, a sosit și d. Lebrun, președintele Republicei.**

In sfârșit, la ora 16 și 45 trenul regal își face intrarea în gară în aclamațiile populației adunată pe peroane și în jurul gării. In sunetele imnurilor naționale francez și britanic, compania de onoare prezintă armele. In întâmpinarea Suveranilor păsește d. Lebrun, care apoi prezintă Regelui George personalitățile de frunte aflate în jurul său.

La ora 17, cortegiul regal se pune în mișcare, în mijlocul indescriptibilelor aclamații ale populației. Sub cerul senin, drapelele francez și britanic fâlfâe înfrățite, în vreme ce uniformele viu colorate ale soldaților coloniali, cari închee cortegiul, dau întregului spectacol o neîntrecută frumusețe.

Peste cinci minute, cortegiul ajunge în fața Arcului de Triumf și apucă pe Avenue des Champs Elysées, în drum spre Quai d'Orsay.

La ora 17 și 15, mașinile în care se află Suveranii britanici și președintele Republicei franceze ajung la Quai d'Orsay.

Președintele Republicei și personalitățile franceze se despart de Suverani. D. Lebrun și d-na se urcă în mașină, plecând la Elysées, în timp ce Regele și Regina intră în Palatul ministerului de externe, în care sunt găzduiți.

La ora 17 și 45, Suveranii părăsesc Quai d'Orsay plecând la Elysées spre a face o vizită de rigoare președintelui Republicei și d-nei Lebrun. După această vizită, Suveranii s'au înapoiat la Quai d'Orsay, unde au ajuns la 18 și 15.

La ora 18 și 30, Regele și Regina au primit pe membrii corpului diplomatic.

Banchetul dela Elysee

Paris, 20 (Rador). — **La ora 20 Suveranii britanici au părăsit palatul ministerului de externe, plecând la Elysée pentru a asista la dineul oferit în onoarea lor.**

Automobilul regal era escortat de un pluton de cavalerie. Pe tot parcursul trupele dădeau onorurile, în timp ce mulțimea aclama cu frenezie.

In momentul sosirii la Elysée, garda a început să bată din tobe și să sune din trâmbițe, în timp ce fanfara intona imnul regal britanic.

După scoborârea din mașină Suveranii au fost întâmpinați de maestrul de ceremonii și de comandantul militar al palatului Elysée. D. Lebrun, însoțit de membrii Casei sale, a păsit înaintea Suveranilor, împreună cu d-na Lebrun, conducând pe oaspeți în salonul Murat. Invitații au fost prezentați aici Suveranilor, după care d. Lebrun a oferit brațul Reginei și Regele d-nei Lebrun, intrând împreună cu invitații în sala banchetului.

Toastul președintelui Lebrun

La șampanie, președintele Lebrun a ținut un toast în care a arătat că este extrem de fericit de a fi interpretul poporului francez, care azi a pus în exprimarea sentimentelor sale o bucurie cu atât mai caldă cu cât mai multă durere le provocaseră împrejurările în care călătoria regală a trebuit să fie amânată.

Consacrată prin cele mai grele încercări, însuflețită de același ideal de libertate și de pace, amiciția anglo-franceză a câștigat o soliditate pe care nu o poate da decât aceeași concepție asupra valorilor umane. Pecetluită de Eduard VII, această înțelegere și-a dat în timpul războiului măsura eficacității. Mai apoi, forma sa a putut să se modifice, dar solidaritatea făurită și călită în focul bătăliilor nu s'a desmințit niciodată.

In starea de dezorientare morală în care se află azi lumea, menținerea păcii cu respectul legii internaționale nu se potrivește cu slăbirea străduințelor din fiecare zi.

D. Lebrun a amintit fermecătorul suvenir lăsat de Ducele și Ducesa de York în acelaș timp, cum ați spus, d-le Președinte, înțelegerea noastră nu are nimic exclusiv, amiciția noastră nu este îndreptată contra nici unei alte puteri. Dimpotrivă, este dorința aprinsă a celor două guverne ale noastre de a găsi prin acorduri internaționale o soluție pentru aceste probleme politice care amenință pacea lumii și pentru aceste dificultăți economice care stau în calea bunului trai al omenirii. Acțiunea guvernelor noastre este îndreptată astfel spre un țel comun, acela de a asigura prin cooperare adevărată fericirea popoarelor lumii. Vă sunt foarte recunoscător, d-le Președinte, că mi-ați oferit prilejul de a sublinia legăturile de amiciție care unesc Franța de Marea Britanie".

Răspunsul Regelui Angliei

In răspunsul său, Regele George a mulțumit Președintelui pentru cuvintele sale atât de cordiale și emoționante. „Este pentru noi — a spus Suveranul — o vie satisfacție de a consacra prima vizită în străinătate din Domnia noastră Parisului, nobila capitală a acestei țări prietene, de care Marea Britanie este atașată prin atâtea amintiri și sacrificii comune".

Suveranul a adăugat că este foarte mișcat de primirea făcută azi. El a continuat spunând că, deși un braț de mare le desparte, cele două țări au văzut cum destinelor lor se unesc în mod inevitabil și că „ne-ar fi acum cu neputință să ne amintim în ce perioadă anume relațiile noastre au fost mai intime". In trecut marii oameni ai celor două țări s'au arătat uneori destul de înceți când a fost vorba să înțeleagă calitățile unora din noi, dar azi nu mai este acelaș lucru. Colaborarea lungă și strânsă a reușit să dovedească că cele două țări sunt însuflețite de același ideal, că cele două popoare au același atașament față de principiile democratice care convin mai bine geniului lor firesc și că ne inspirăm din aceiași credință a binefacerilor libertăților individuale.

Suntem mândri de această politică pe care o împărtășim cu alte mari națiuni. Ne dăm însă seama că ea atrage după sine grele răspunderi și în epoca în care trăim ea cere dela noi toți într'un grad înalt calități nobile de o valoare și de o forță tenace și înțeleaptă.

Presa engleză subliniază însemnătatea vizitei

Londra 19 (Rador). — *Toate ziarele britanice de azi dimineață se ocupă pe larg de vizita Suveranilor la Paris, subliniind cu acest prilej rolul de mare putere a Franței și evoluția relațiilor dintre această țară și Marea Britanie. Fără a menționa numerile speciale, ca de pildă acela al ziarului „Times" care descrie activitatea Franței în toate domeniile, nu există un singur ziar, de la cele cari susțin o politică de cât mai completă izolare până la cele cari s'au arătat neclintite susținătoare ale înțelegerii cordiale franco-britanice, dela cele mai conservatoare până la cele mai socialiste, care să nu consacre cea mai mare parte a coloanelor sale spre a justifica uniunea celor două popoare și care să nu se arate deosebit de încântat de măreția primirii pregătite de Republica franceză Regelui și Reginei cari întruchipează națiunea britanică.*

„Times" subliniază că această vizită este cu atât mai semnificativă cu cât este prima făcută într'o capitală străină de către Suveranii britanici de la urcarea Lor pe tron. „Amiciția dintre cele două popoare, scrie ziarul, este cât se poate de trainică. In ultimii ani securitatea celor două țări a devenit din nou o problemă comună și niciodată identitatea de interese dintre Franța și Marea Britanie nu a fost mai puternică legătură ca azi. Amenințările din afară au transformat tratatul anglo-francez din 1914 într'o alianță durabilă care s'a dezvoltat de curând într'o alianță militară. Politica comună a celor două țări este pusă în afară în slujba umanității, comună a celor două țări este pusă în afară în slujba umanității, legilor internaționale și păcii. Siguranța pe care cele două puteri o au în tăria lor, și increderea lor reciprocă face ca cei doi tovarăși să fie oricând gata să extindă prietenia lor și la alte națiuni.

DARUL PREȘEDINTELUI LEBRUN ȘI DECORAREA REGINEI

Paris, 19 (Rador). — *La Palatul Elysées, d. Lebrun a oferit Reginei Elisabeta o tapiserie datând din secolul trecut și având ca subiect „Dansatoarea cu tamburină", după un tablou de Boucher.*

In decursul aceleași vizite, d. Lebrun a remis Reginei însemnele Marei Cruci a Legiunii de onoare, în timp ce Regele remitea d-nei Lebrun însemnele Mareî Cruci a Ordinului Băii.

Prima consfătuire
dintre d. Georges Bonnet și lordul Halifax

Paris, 19 (Rador). — **D. Georges Bonnet și lordul Halifax vor avea o primă consfătuire, mâine între orele 12 și 13 și 30.**

D. Daladier, cei doi miniștri de externe și mai multe alte personalități vor lua parte apoi la un dejun.

Deoarece lordul Halifax a renunțat de a însoți pe Suveranii britanici la vizitarea expoziției de pictură engleză, îndată după dejun va putea relua conversațiunile cu d-nii Daladier și Bonnet, cari vor dura până în momentul când vor trebui să plece la petrecerea câmpenească dată în onoarea Regelui și Reginei la Bagatelle.

Pe ziua de azi, nu este prevăzută nici o întrevedere politică.

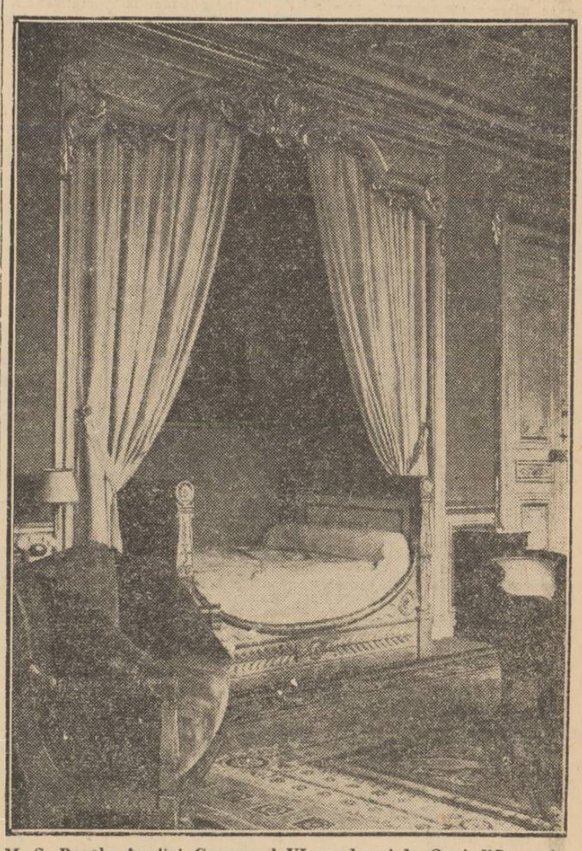

M. S. Regele Angliei George al VI va dormi la Quai d'Orsay în patul lui Napoleon